

School Administrators Competencies Affecting Students Quality under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3

Kittiya Deramae^{1*} Rattaporn Klinmalee² and Werayut Chatakan²

¹ Master of Education Program in Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

² Lecturer, Department of Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: E-mail: 6655701011@nstru.ac.th

ABSTRACT

This article aimed to study (1) the school administrators' competencies, (2) the students' quality in school, (3) the school administrators' competencies affecting students' quality, and (4) the guidelines for developing school administrators' competencies affecting students' quality under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. This study was mixed method. The samples were 307 teachers and personnel. The instruments for collecting data were questionnaires and interview forms. The descriptive statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson product-moment correlation coefficient stepwise multiple regression and content analysis. The result of the study found that: 1) The school administrators' competencies were at a highest level. 2) The students' quality in school was at the highest level. 3) The school administrators' competencies affecting students' quality, overall and each aspect have a relationship with a statistically significant relationship level of .05. 4) The guidelines for developing school administrators competencies affecting students quality under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. it was found that 5 components; (1) Moral and Ethical competence: school administrators must adhere to moral and ethical principles in their management practices. (2) Teamwork: school administrators should provide opportunities for staff to participate in planning. (3) Management: administrators should establish clear work procedures. (4) Self-management administrators should have self-confidence to respect their own and others' rights. (5) Goal Achievement administrators should manage systematically, focusing on key competencies to meet objectives.

Keywords: Competencies, School Administrators, Students Quality

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

กิตติยา ตีอราแม^{1*} รัฐพร กลิ่นมาลี² และ วีระยุทธ ชาดะกาญจน์²

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: 6655701011@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา (2) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา (3) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และ (4) แนวทางสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 307 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) ส่วนคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 3) สมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ และสมรรถนะในการบริหารตนเอง ร่วมกันทำนายคุณภาพผู้เรียน ได้ร้อยละ 48.00 อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปรากฏผล 5 ด้าน (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมใช้ในการบริหารจัดการ (2) ด้านการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (3) ด้านการบริหารจัดการ วางแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างรอบด้าน (4) ด้านการบริหารตนเอง ให้เกียรติและเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น (5) ด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ บริหารจัดการเชิงระบบ ช่วยให้การบริหารเป็นไปตามวัตถุประสงค์

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณภาพผู้เรียน

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การพัฒนาการศึกษามีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมโดยรวม ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะสูงจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความสามารถและเติบโตในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่เพียงแต่มีผลต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ทั้งนี้การศึกษาคือเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและขยายวงกว้างไปสู่การพัฒนาสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ อย่างมีหลักการ ควบคู่พื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ดีในการเป็นพลเมืองยุคศตวรรษที่ 21 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการจัดการศึกษาที่ดีนั้นต้องส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคน ทุกวัยสามารถเรียนรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัดพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

ยิ่งขึ้น และส่งเสริมศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในบุคคลให้ได้รับการกระตุ้น และพัฒนา เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การสร้างคุณภาพคนในชาติเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้นำและตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะที่โดดเด่นและมีทักษะการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้การทำงานในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด การใช้สมรรถนะของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงการใช้ความเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่ม จะช่วยให้การพัฒนาการศึกษามีความก้าวหน้า นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสม รวมถึงการมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามศักยภาพ และใช้หลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา พัฒนาบุคลากร และส่งเสริมให้ครูมีความรักในการสอน การจัดสรรคนและทรัพยากรในระบบที่มีประสิทธิภาพ ก็เป็นอีกหนึ่งภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องพิจารณา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) คุณภาพของผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จเติบโตทั้งในด้านบุคคลและสังคม การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงเป็นเรื่องที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในบริบทของศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริม การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ในระดับที่สูงขึ้นและมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหลังจากจบการศึกษา ถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ในขณะเดียวกัน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยยังคงมีความท้าทายอยู่ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย และคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังคงต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อให้การศึกษาไทยสามารถพัฒนาได้ตามมาตรฐานที่คาดหวังและตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

ปัญหาการศึกษาไทยยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในด้านคุณภาพของผู้เรียนที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด และขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การใฝ่เรียนรู้ และการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ปัญหานี้สะท้อนถึงความท้าทายในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งยังคงต้องการการปรับปรุงอย่างจริงจัง โดยส่วนหนึ่งมาจากการขาดสมรรถนะในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการใช้สมรรถนะในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถนำการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งองค์กรและผู้เรียน หากผู้บริหารขาดสมรรถนะในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาและการขับเคลื่อนการศึกษาก็อาจล้มเหลวหรือไม่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียน และเสนอมาตรการหรือแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต

3

2. เพื่อศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

3. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

4. เพื่อเสนอแนวทางสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน Mixed Methods Research แบบแผนอธิบายตามลำดับ (Explanatory Sequential Design) (Creswell, 2015) โดยมีการดำเนินวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,513 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยวิธีคัดเลือกใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จำนวน 307 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารของสถานศึกษา โดยการ สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และครูผู้สอน จำนวน 2 คน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 8 ปี ซึ่งได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 แบ่งเป็นแบบสอบถาม 4 ด้าน คือ 1) สมรรถนะคุณธรรม จริยธรรม 2) สมรรถนะการทำงานเป็นทีม 3) สมรรถนะการบริหารจัดการ 4) สมรรถนะการบริหารตนเอง 5) สมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ

ตอนที่ 3 คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 แบ่งเป็น แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดส่วนประมาณค่า (Rating scales) เพื่อวัดคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา

แบบสัมภาษณ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน มีประสบการณ์ ในการทำงาน จำนวน 5 ปี ขึ้นไป ครูผู้สอน ในสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน โดยคัดเลือกจากคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำงานหรือการสอน จำนวน 8 ปี ขึ้นไป ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง Purposive sampling

3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างแบบสอบถามและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของ ผู้เรียน และปรึกษาอาจารย์เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด

2. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วขอคำแนะนำและตรวจสอบหาความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาเรียบร้อยแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2554) แล้วเลือกคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1.00 ขึ้นไป มาสร้างแบบสอบถามและมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

+1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (C.-Coefficient) ตามแนววิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970)

6. นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และมีค่าความเชื่อมั่นที่ .96

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการทดลองใช้แล้วนำไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และทฤษฎี วิธีการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบร่วมแรงร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์

2. นำเสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ในการตอบ

4.2 แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 307 คน ซึ่งแบบสอบถามได้จัดส่งให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ทางผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.3 การสัมภาษณ์ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารจำนวน 1 คนที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และครู จำนวน 2 คนที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนกำหนด

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง จากนั้น นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ

5.3 นำข้อมูลที่ได้มาแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment coefficient of Correlation) ที่คำนวณได้มาแปลผลในรูปแบบของความสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Hinkle, D.E, William, W. and Stephen G. J., 1998)

5.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5.5 วิเคราะห์แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและข้อเสนอแนะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

1. สมรรถนะคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ
2. สมรรถนะการทำงานทีม
3. สมรรถนะการบริหารจัดการ
4. สมรรถนะในการบริหารตนเอง
5. สมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ

ตัวแปรตาม

คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2561

- 1) ความสามารถทางวิชาการของผู้เรียน
- 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ผลการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53) เมื่อ พิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ สมรรถนะด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) สมรรถนะด้านทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) สมรรถนะด้านการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.62$ S.D. = 0.50)

2. คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.49) เมื่อ พิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) ด้านความสามารถทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.49)

3. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Referssion Analysis)

ตารางที่ 1 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ตัวแปรที่รับคัดเลือกเข้าสมการ	b	Std.Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.185	.268		.692	.490
สมรรถนะในการบริหารตนเอง	.264	.082	.218	3.215	.001*
สมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ	.457	.072	.394	6.308	.000*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวม คือสมรรถนะในการบริหารตนเอง และสมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .480 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารตนเอง และสมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ สามารถทำนายคุณภาพผู้เรียน ได้ร้อยละ 48.0 ประสิทธิภาพ ในการทำนายที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .471 หรือร้อยละ 47.1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .36012 หรือร้อยละ 36.012 แสดงว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการบริหารตนเอง และด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมรรถนะที่ส่งผล คือ ลำดับที่ 1 สมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ รองลงมา 2) สมรรถนะในการบริหารตนเอง ที่ร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 48.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. แนวทางสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ผลการศึกษาได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ความดีงาม การส่งเสริมให้ผู้อื่นได้พัฒนาตนเอง มีความจริงใจ อุดม มีระเบียบวินัย โดยผู้บริหารจะต้องทำเป็นแบบอย่าง เพราะตัวอย่างที่ดี มีค่ากว่าคำสอน มีความรัก ความปรารถนาดีให้แก่บุคคลอื่นเสมอ มีความเป็นกลาง พร้อมช่วยเหลือให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จ เคารพและศรัทธาในเกียรติของตนเองและผู้อื่น

ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากร มีส่วนร่วมในการวางแผน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งสามารถตัดสินใจร่วมกันได้ เคารพในความแตกต่างของตัวบุคคล ความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนกันในการทำงาน รวมถึงการปรับตัว เข้ากับบุคคลอื่น ทีมงานทุกคนต้องมีเป้าหมายการทำงานเดียวกัน ต้องการภาพความสำเร็จเดียวกัน

ด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน รวมทั้งวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ใช้หลักวงจร PDCA มาใช้ในการวางแผนการทำงาน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงานให้ชัดเจน คำนึงถึงความสามารถของตัวบุคคล เพื่อวางแผนในการทำงานในแต่ละด้านได้อย่างเหมาะสม และทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้านการบริหารตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความมั่นใจในตนเอง เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติและเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในตนเอง มีวินัย สามารถบริหารจัดการเวลา ทรัพยากร สามารถฟังพาดำกับตนเองให้ไปสู่เป้าหมายในชีวิต ที่สำคัญการรู้ เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุลได้ สามารถเตรียมการป้องกัน และแก้ไข เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลที่วางไว้

ด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการบริหารจัดการเชิงระบบโดยดำเนินการตามสมรรถนะที่สำคัญ ช่วยให้การบริหารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ ที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนรวมถึงอำนวยความสะดวกให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และนำผลไปพัฒนานักเรียนต่อไป เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผล

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีระดับอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้: การมุ่งสู่ความสำเร็จ การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ การบริหารตนเอง และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีทักษะในการวางแผนและการบริหารที่มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จขององค์กร มีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการสนับสนุนบุคลากรในการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้การวิเคราะห์นี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริฉัตร ช่อชิต (2559) ซึ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่นี้มีสมรรถนะสูงในทุกด้าน โดยมีลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้: การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการศึกษาครั้งนี้ยังได้พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งยืนยันว่า ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงจะมีผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ กัญญณ์พัชร เพิ่มพูน (2561) เกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้ พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์ใจ ปันรอรู (2563) ในเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ที่พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในระดับสูง โดยที่ผู้บริหารมุ่งเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอย่างครบถ้วนในทุกมิติ ผลการวิจัยในภาพรวมจึงสะท้อนให้เห็นว่า การมีสมรรถนะที่ครบถ้วนทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนของผู้บริหาร จะมีผลสำคัญในการยกระดับประสิทธิผลของการดำเนินงานในสถานศึกษา และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในที่สุด

คุณภาพผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม ซึ่งจะช่วยสร้างพื้นฐานที่มั่นคงและก้าวหน้าในอนาคต การที่ผู้บริหารมีการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการคุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนด รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การรับฟังคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะจากฝ่ายวิชาการและฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษา ยังเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การพัฒนาและการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา และคณะ (2564) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน และหลักสูตร ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเหล่านี้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2561) ที่เน้นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะสมรรถนะของผู้นำทางวิชาการและคุณลักษณะของครู เช่น ความรักในวิชาชีพการสอน ความรู้และทักษะในการสอน การประเมินผลการเรียน และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างมีความยุติธรรม การวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมี

บทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีการจัดการการเรียนการสอนที่ดี การมุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณธรรม รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลง ในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับมือกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเชิงบวก โดยเฉพาะในด้านการบริหารตนเองและการมุ่งสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การที่สมรรถนะผู้บริหารเพิ่มขึ้นนั้น ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยหลายด้าน เช่น การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ และสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากร จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยยังสะท้อนว่า สมรรถนะผู้บริหาร ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริฉัตร ช่อขิต (2559) ที่พบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 งานวิจัยเหล่านี้ได้ยืนยันถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โดยรวมแล้ว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สมรรถนะของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทำให้การศึกษาในพื้นที่มีความก้าวหน้า และยั่งยืนได้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้นำต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสาธารณะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ คิดดี ทำดี เอาใจใส่คนอื่นอยู่เสมอ เคารพและศรัทธาในเกียรติของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับ ศิริินนาถ ทับทิมใส และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคการศึกษาที่พลิกผัน ซึ่งได้พบว่าการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม การบริหารงานด้วยความยึดหยุ่น ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับนั้น ถือเป็นสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษาที่พลิกผัน

ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนล่วงหน้าในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมจะต้องสื่อสารกัน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น กำหนดบทบาทของสมาชิกในทีมให้ชัดเจน สมาชิกทุกคนต้องรับบทบาท หน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงาน ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนบุคลากรในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ กำหนดทิศทางของการดำเนินงานให้ชัดเจน ซึ่งจำเป็นต้องไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ได้ให้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยใหม่ เพื่อใช้ในการทำงาน การสื่อสาร และความร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายสถานศึกษา

ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี การวางแผนการบริหารจัดการอย่างรอบด้าน รวมทั้งวางแผนทางขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ใช้หลักวงจร PDCA มาใช้ในการวางแผนการทำงาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กัญญณ์พัชร เพิ่มพูน (2561) พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย ภาคใต้ ซึ่งเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ว่าผู้บริหารจะต้องมีการจัดทำแผนงาน ต้องสร้างระบบคุณภาพในการดำเนินงาน ดำเนินตามหลักนิเทศอย่างเคร่งครัดและรายงานผลให้ทุกคนทราบ

ด้านการบริหารตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความมั่นใจในตนเอง เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติและเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในตนเอง มีวินัย สามารถบริหารจัดการเวลา ทรัพยากร สามารถฟังและกำกับตนเองให้ไปสู่เป้าหมายในชีวิต ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถและเข้าใจตนเอง พร้อมทั้งส่งเสริมผู้อื่น โดยเริ่มจากการเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารตนเองสู่การบริหารอย่างมืออาชีพ

ด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการเชิงระบบเพื่อช่วยให้การบริหารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนรวมถึงอำนวยความสะดวกให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความคิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอยู่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นำผลไปพัฒนานักเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญณ์พัชร์ เพิ่มพูน (2561) พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้ ซึ่งเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ว่าผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียน สามารถแบ่งปันความรู้ใหม่ให้ครูได้อย่างสม่ำเสมอ พัฒนาหลักสูตรให้ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนได้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นจะต้องมี 5 สมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะคุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการบริหารจัดการสมรรถนะในการบริหารตนเอง และสมรรถนะการมุ่งสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้ต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนรวมถึงอำนวยความสะดวกให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความคิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอยู่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นำผลไปพัฒนานักเรียนต่อไปอนาคต

สรุปผลการวิจัย

สมรรถนะโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด โดยเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ตามมาด้วยสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ การบริหารตนเอง และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

คุณภาพผู้เรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูงสุด โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนด้านความสามารถทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยรวม ได้แก่ สมรรถนะในการบริหารตนเองและการมุ่งสู่ความสำเร็จ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.480 หรือร้อยละ 48.0 ซึ่งหมายความว่า สมรรถนะดังกล่าว

สามารถทำนายคุณภาพผู้เรียนได้ ร้อยละ 47.1 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 36.012% ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะในการบริหารตนเองและการมุ่งสู่ความสำเร็จมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และการบริหารจัดการก็มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้วยเช่นกัน.

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีดังนี้ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม: ผู้บริหารควรยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงาน โดยให้ความสำคัญกับความถูกต้อง ความดีงาม 2) ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน รับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การตัดสินใจควรเป็นการตัดสินใจร่วมกัน 3) ผู้บริหารต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่รอบด้าน และใช้หลักวงจร PDCA ในการทำงาน 4) ด้านการบริหารตนเอง ผู้บริหารต้องมีความมั่นใจในตนเอง เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น พร้อมมีความรับผิดชอบในตนเอง สามารถบริหารจัดการเวลาและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงหรือภาวะวิกฤตได้ 5) ด้านการมุ่งสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารต้องใช้การบริหารจัดการเชิงระบบ เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมุ่งมั่นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นตัวอย่าง หรือแนวทางในการบริหารงานที่ดีต่อไป

1.2 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย เพื่อปรับใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ควรส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับ ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

_____. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

_____. (2561). *การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=38880&Key=news_research.

กัญญณ์พัชร เพิ่มพูน. (2561). *สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้*. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).

- ปาริฉัตร ช่อจิต. (2559). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษาเขต 8. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และ อังคณา กุลนาคดล. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 12(1), 107-122.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2554). รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พิมพ์ใจ ปันรอบรู้ และ อโนทัย ประสาน. (2564). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 13(2), 191-200.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2561). *สี่เสาหลักของการศึกษา*. สืบค้นจาก www.curriculumandlearning.com/upload/สี่เสาหลักทางการศึกษา_1415863493.pdf.
- ศิรินนท ทับทิมใส, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และ วรณวิศา สืบบุญสรณ์ คล้ายจำแลง. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษาที่พลิกผัน. ใน *การประชุมวิชาการ ระดับชาติ ครั้งที่ 8 วิทยาลัยนครราชสีมา* (น. 28-39). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Creswell, J.W. (2015). *A Concise Introduction to Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Hinkle, D.E, William, W. and Stephen G. J. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences*. (4th ed.). New York: Houghton Mifflin.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.